

Kombinér smågrise og slagtegrise på samme lokalitet - skab flere arbejdspladser og reducer investeringen

Fokus: Medmindre en slagtegrisebedrift er meget stor, kan det være vanskeligt at skabe arbejdspladser til mere end nogle få medarbejdere. Desuden er kapitalbehovet til etablering af slagtegriseproduktion stort. Ved at kombinere smågrise- og slagtegriseproduktion på samme lokalitet kan antallet af arbejdspladser øges samtidig med, at kapitalbehovet sænkes. Investeringen pr. årsværk i en kombineret produktion er cirka det halve af investeringen i ren slagtegriseproduktion.

Fakta

- 10.000 producerede slagtegrise og et produktionsapparat med 2.500 stipladser og 13 ugers omdrift svarer til ét årsværk.

Af Torben Jensen, Seges, Husdyrinnovation og Michael Groes Christiansen, Seges, Erhvervsøkonomi

I modsætning til et sohold er der ikke mange arbejdspladser pr. lokalitet ved traditionelle slagtegriseproduktioner. Det betyder, at kapitalbehovet til ét årsværk i en slagtegriseproduktion er relativt stort. Nettoinvesteringen til etablering af et årsværk i smågriseproduktionen er væsentlig mindre og svarer til ca. det halve af investeringen i et årsværk i slagtegriseproduktionen.

Det kan endvidere være vanskeligt at tiltrække medarbejdere til en type arbejdsplads, hvor der ikke er så meget kollegialt samvær. For at opnå flere arbejdspladser kan smågriseproduktion med fordel tilknyttes slagtegriseproduktionen enten i form af opførsel af smågrisebestalde eller ved etablering af sektioner med FRATS-stier, hvor en del af grisene kan gå frem til slagtning, og andre kan overføres til slagtegrisebestalde i løbet af vækstperioden. For at bryde smittekæder og holde en høj smittebeskyttelse skal sektionerne tømme, rengøres, desinficeres og udtørres, før der indsættes nye grise.

Ud over fordelene i form af mindre investeringsbehov pr. årsværk og en mere attraktiv arbejdsplads reducerer en slagtegriseproduktion med

tilknyttet smågriseproduktion omkostningerne til flytning af grise. En lastvogn kan transportere væsentlig flere nyfravænnede grise pr. læs, end den kan transportere 30 kg's grise. Dog kræver det mange grise pr. flytning for at opnå gevinsten, idet bilen skal være fyldt op. Hvis forudsætningen om hele læs er opfyldt, forventes det, at der kan spares 5 kr. pr. gris ved at flytte grisene ved fravæning (ca. 6 kg) frem for ved 30 kg.

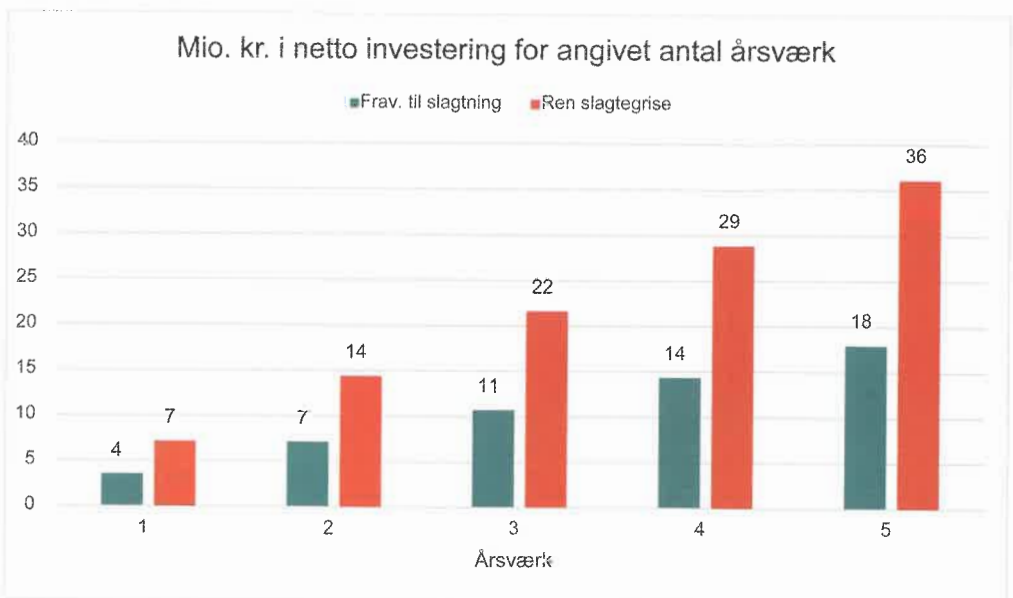
En anden fordel ved smågrise og slagtegrise på samme lokalitet er den nemmere lokalisering i relation til lugtgenæafstand og særligt naturfølsomme områder. Emission af

ammoniak bliver mindre, hvis slagtegriselokaliteten modtager grise ved fravæning, da smågrisenes miljøpåvirkning pr. årsværk er mindre end slagtegrisenes miljøpåvirkning. På lokalitetsniveau bliver emissionen dermed mindre. Den samlede emission fra det pågældende antal producerede grise er naturligvis stadig den samme.

Ulemper er der dog også. Hvis der er behov for investeringer i miljøteknologi, og der vælges at opstalde grisene i samme sti fra fravæning til slagtning, kan en ulempe være, at f.eks. luftrensning og gylleforsuring bliver dyrere pr. stiplads. Når der etableres

smågrise- og slagtegriseproduktion på samme lokalitet, bliver der også behov for flere foderblandinger og dermed større silokapacitet sammenlignet med, at der 'kun' etableres slagtegriseproduktion. Det vil gøre en lokalitet med kombineret smågrise og slagtegriseproduktion dyrere end 'ren' slagtegriseproduktion.

Beregningerne, som ligger til grund for de angivne beløb til investeringen i ét årsværk, er en ren skalering. Der er ikke indregnet stordriftsfordele og lokalitetsgevinster i form af færre basisinvesteringer såsom forrum, udlevering, male/blande anlæg, fodringanlæg etc.

Nettoinvesteringen for at opnå et givent antal årsværk til henholdsvis kombinerede smågrise- og slagtegriseproduktion og ren slagtegriseproduktion.